

Groepen worden

Marcus 1: 14-20, zondag 24 januari 2021

‘Wat geloven we nu eigenlijk?’. Of wat dichter op mijn huid; wat geloof ik nu eigenlijk? Het is best een uitdaging om mijn passie voor het christelijk geloof onder woorden te brengen.

‘Kom, volg mij’, zegt Jezus tegen Simon en Andreas. Twee vissers bij het meer van Galilea. Deze twee mensen komen in beweging en volgen deze rabbi. Geloven is in ieder geval: ‘in beweging komen’. Niet blijven zitten waar je zit. Creëer het goede in je eigen kleine leefomgeving of daarbuiten. Leun niet achterover in je veilige bubbel; ‘kom, volg mij’. Geloven staat haaks op stilstand. Juist in het gaan van het onbekende krijgt het geloof gestalte.

In het gesprek over geloof tussen Ellen en Loes spreekt Loes uit dat ze vroeger met zekerheden is opgevoed. De Heidelbergse catechismus was de waarheid. Nu is het voor haar een zoekend geloven geworden, vol twijfel. Misschien meer vragen dan antwoorden. Je moet even een switch maken, maar dan ontdek je dat dit juist geloven is. Volgend, wandelend, ontstaat geloof.

‘Kom, volg mij’, wordt ook mij aangezegd. Ook nu vraagt de Messias ons om het oude achter te laten en onbekende tegemoet te gaan. Het is onze taak om daar te zijn, waar de Messias ook is gegaan. Om plaatsvervangend aanwezig te zijn in de samenleving, waar Jezus zich heeft opgehouden.

De Messias heeft zijn leerlingen geroepen naar de pekken in zijn samenleving, waar de zwakken verbleven om hen een steun in de rug te geven. De Messias was daar te vinden waar de kwetsbaren riepen om hulp en aandacht. Zo bracht Jezus het Koninkrijk van de Eeuwige aan het licht. Hij stond in zijn leven letterlijk naast de geschoffeerden om hen een naam en een gezicht te geven.

Ik geloof dat wij in onze maatschappij geroepen worden om God in onze werkelijkheid aan het licht te brengen. Ik geloof dat ik geroepen wordt om daar te zijn waar Gods aanwezigheid wordt ervaren. Geloven is God aanroepen in deze werkelijkheid.

In het geloofsgesprek dat we op het filmpje hebben gezien zegt Ellen dat God tussen mensen staat. God is aanwezig hier en nu. Ellen heeft moeite met de beweging naar boven, maar niet met de beweging van God tussen ons. God wordt concreet in ons samenzijn. Gevoel is ook voor haar een aanroepen van de Eeuwige in onze wereld. Zorgen voor elkaar.

Jezus neemt zijn leerlingen mee de wereld in en biedt mensen die leven in het donker van de samenleving licht. Hij geneest zieken om hen een menswaardig bestaan te geven. In die lijn van het geven van hoop aan hen die in de marge leven, mogen we gemeente zijn. Zo roepen we God aan het licht.

We moeten niet bewijzen dat God bestaat, de kerk heeft God nooit in bezit, maar we moeten op zoek gaan waar God aanwezig is.

Erik Borgman, voor mij de meest eminente theoloog in Nederland, gaat in zijn nieuwste boek 'Aanroeping', op zoek naar heil op de meest onmogelijke plaatsen. Hij meent dat juist 'daar waar wanhoop regeert, Gods licht kan binnenbreken.... Dat is de aard van de openbaring: God verrast altijd en opent nieuwe perspectieven waar het leven uitzichtloos leek. God is belofte en toekomst.'

Waar is God dan aanwezig vandaag de dag? Naar welke plekken roept de Messias de gemeente, mij, ons, vandaag? Waar regeert in de woorden van Borgman de wanhoop, waar Gods licht kan binnenbreken?

Durf present te zijn waar mensen verdriet hebben. Mij is altijd een indringend moment bijgebleven uit mijn stage pastorale theologie in het Radboudumc. Ik werd geroepen om naar een moeder te gaan wier kind vanwege een ernstig ongeluk werd geopereerd. Het zag er slecht uit voor het kind. De vader was vanuit zijn werk onderweg. De moeder zat alleen in een kamer. Met lood in mijn schoenen en pijn in mijn buik ging ik er naar toe. Als predikant moest ik haar bijstaan. In de kamer trof ik een moeder die totaal overstuur was en met grote uihalen huilde. 'Laat mijn kind niet gaan', riep ze steeds. 'Wat moet ik doen', dacht ik. Ik noemde mijn naam en functie en ben op een stoel naast haar gaan zitten. Ik voelde toen heel diep dat je iemand dan nooit alleen mag laten. Iemand moet present zijn in dit verdriet. Ze bleef huilen, bijna een uur lang, totdat haar man binnenkwam. Toen ben ik weggegaan. De volgende dag heb ik hen opgezocht. Hun kind leefde. De moeder bedankte me. 'Fijn dat je er was.' Ik heb het misschien wel het moeilijkste moment gevonden uit mijn 'predikant zijn'. Ik hoor haar gillen nog. Hoe moeilijk ook, ik weet zeker dat we op zo'n plaats aanwezig moeten zijn

Waar kunnen we de aanwezigheid van God ervaren? In de maanden dat mijn vader vanwege zijn vergevorderde Alzheimer was opgenomen in een verpleeghuis, heb ik ook momenten van Gods aanwezigheid geproefd. De laatste weken woonde hij in een gesloten afdeling voor dementerenden. Er werd met veel liefde en zorg voor hem en de anderen gezorgd. Het bleef voor mij echter soms schokkend om te zien hoe een mens lichamelijk en geestelijk kan aftakelen. Het zal wel aan mij liggen, het wende nooit. De schuifelden mensen, de geluiden, de lege ogen, de geuren.

Ontroerend vond ik het dat mijn vader iedere avond laat een bordje warme pap kreeg van een verzorgster. Mijn vader sliep amper en doolde 's nachts door de gangen. Om hem wat rust te geven kreeg hij warme pap die hij heerlijk vond. Ik vind dat een mooi gebaar. Het is een teken van liefde en menselijkheid. De humaniteit wordt zo hoog gehouden in een wereld waar het menselijke zo onder druk staat. Warme pap, als avondgebed voor iemand die doolde in zijn nacht.

Met Erik Borgman meen ik dat dit onooglijke bordje pap, de aanwezigheid van de Eeuwige manifesteert. Tot deze handeling zijn we als leerlingen van de Messias geroepen. Hier ontpringt de theologie, het geloof. God heft het lijden niet op en wist het kwade niet uit, maar Hij komt ons nabij in de ellende en de godverlatenheid.

Geloven is voor mij daar durven zijn waar mensen verdriet hebben. Geloven is Christus volgen naar de pekken waar de humaniteit met voeten wordt getreden. Zo brengen we hoop en opstanding en brengen we God aan het licht.

Moge het zo zijn

Jeroen Jeroense
Elst
22 januari 2021